

DŘÍVE VYSLOVENÁ PŘÁNÍ, MARNÁ LÉČBA.

SEMINÁRNÍ PRÁCE DO GERIATRIE (BZZG061P) - ADAM HONZL,
ZACH. 3 ROČNÍK, UČO: 474709.

Dříve vyslovená přání je medicko-právní a etický institut. „Každá dospělá lidská bytost jasné mysli má právo určit, co se bude dít s jejím vlastním tělem.“ Tato slavná věta amerického soudce Benamina Cardoza z roku 1914, který stál u zrodu institutu dříve vyslovená přání.

Vysvětlení: Každý lékařský zákrok musí být vykonán se souhlasem pacienta, ovšem mohou nastat případy, ve kterých není možno tento souhlas obdržet. I tak je pacientovi dovolena možnost svobodně rozhodovat o své léčbě, a to prostřednictvím institutu dříve vyslovených přání. V praxi tedy může pacient dopředu vyslovit souhlas nebo nesouhlas s lékařským zákrokem pro případ, že se v budoucnu dostane do stavu, ve kterém ztratí schopnost o sobě rozhodovat (např. bezvědomí, Alzheimerova choroba, demence a další) Nahrazuje se tím tak samotný souhlas či nesouhlas se zákrokem, pokud jej nebude moci udělit přímo. V dříve vysloveném přání je uvedena situace a postup lékaře, který si v ní pacient přeje realizovat. Dříve vyslovená přání nelze uplatnit, jde-li o nezletilé pacienty nebo pacienty s omezenou svéprávností.

Forma: Dříve vyslovená přání pacienta musí mít *písemnou formu, a musí být opatřena úředně ověřeným podpisem pacienta*. Součástí dříve vysloveného přání je písemné poučení o důsledcích rozhodnutí pacienta. V České republice bohužel není jasně stanoveno, kde dokument dříve vyslovených přání uchovávat, aby byla zajištěna včasná informovanost zdravotníků při převozu do nemocnice.

Pacient může učinit dříve vyslovené přání též při přijetí do péče poskytovatelem nebo kdykoliv v průběhu hospitalizace. Takto vyslovené přání se zaznamená do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi a je opatřeno podpisem pacienta, příslušného zdravotnického pracovníka a svědka. V tomto případě se již nevyžaduje úřední ověření podpisu pacienta.

Dříve vyslovená přání nelze uplatnit, jde-li o nezletilé pacienty nebo pacienty s omezenou svéprávností.

Je také možnost o nerespektování dříve vyslovených přání. Vše je specifikováno v zákoně č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách. Prvními situacemi, které nesmí lékař respektovat, jsou dříve vyslovené přání nabádá k aktivnímu způsobení smrti, splnění dříve vyslovené přání může ohrozit jiné osoby, poskytovatel zdravotní služby neměl v době zahájení zákroku dříve vyslovené přání k dispozici a přerušeni zákroku by vedlo k aktivnímu způsobení smrti.

Další variantou je také že Lékař nemusí respektovat, pokud by od doby, kdy bylo dříve vyslovené přání učiněno, došlo v poskytování příslušných zdravotních služeb k takovému vývoji, že by bylo možno důvodně předpokládat, že by pacient vyslovil souhlas s jejich poskytnutím.

Platnost: Dříve vyslovená přání **mají neomezenou platnost**, pokud se je pacient nerozhodne sám zrušit. Původně zákon o zdravotních službách obsahoval omezení na 5 let, což ale bylo zrušeno Ústavním soudem.

MARNÁ LÉČBA

Na nevhodnou (marnou) léčbu už nahlížel Hippokrates (460-370 př.n.l.): „Medicína je odstraňování utrpení nemocných, zmirňování prudkosti jejich chorob a odmítání léčit ty, kteří jsou přemoženi chorobou, při vědomí si toho že v těchto případech je medicína bezmocná.

V současnosti lze zachránit mnoho životů, ale pacient někdy dlouhodobě přežívá ve stavu, který je považován za neutěšený.

První moderní diskuze o marné léčbě začala začátkem 90. let 20. století.

Nyní se na ní nahlíží tak že marná léčba, která je natolik nedostačující či minimálně účinná, že se lékaři shodnou na jejím neposkytování, a to i pokud ji pacient či jeho zástupci vyžadují.

Přednost má spíše termín medicínsky nevhodná či neadekvátní léčba.

ZDROJE .

1. <https://www.ombudsmanprozdravi.cz/drive-vyslovena-prani/>
2. <https://www.akutne.cz/res/publikace/etika-v-intenzivni-peci-sevcik-p.pdf>